

GRADUAAT IN HET MAATSCHAPPELIJK WERK

SAMENWERKINGSVERBAND TRACK 5 KEMPEN

TOETS NIEUWE GRADUAATSOPLEIDING • ADVIESRAPPORT

23 APRIL 2019

Inhoud

1	Samenvattend advies van de visitatiecommissie.....	4
2	Rapportage van de bevindingen en overwegingen	6
2.1	Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau	6
2.2	Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving	7
2.3	Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau	9
2.4	Generieke kwaliteitswaarborg 4: opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg	10
2.5	Eindoordeel.....	12
3	Beoordelingsproces	13
4	Overzicht oordelen	14
	Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding.....	15
	Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR).....	17
	Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie.....	18
	Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten	19
	Bijlage 5: Lijst met afkortingen	20

1 Samenvattend advies van de visitatiecommissie

De NVAO heeft de domeinspecifieke leerresultaten van de nieuwe opleiding graduaat in het maatschappelijk werk gevalideerd op 18 februari 2019.

De visitatiecommissie (hierna: commissie) stelt vast dat het beoogd eindniveau van de opleiding overeenstemt met de domeinspecifieke leerresultaten die voor niveau 5 zijn vastgesteld. De opleiding onderscheidt zich voldoende van de professionele bachelor. De opleiding richt zich zowel op generatiestudenten als op werkenden. De afgestudeerden zullen direct inzetbare beroepsprofessionals zijn. De opleiding benut de contacten met het werkveld om de opleiding goed te laten aansluiten op de beroepspraktijk.

Het curriculum is gestructureerd in duidelijke leerlijnen en thema's, met een sterke verwevenheid van praktijk en theorie, gebaseerd op een consistente didactische visie. Werkplekleren begint al bij de start van de opleiding en voldoet aan de vastgestelde minimale omvang van ten minste 1/3 van de studiepunten. Het nieuwe didactische model voor het leren op de hogeschool en de werkplek is nog niet voldoende bekend bij de docenten en mentoren. De commissie adviseert snel aan het werk te gaan om toe te lichten waarin de graduaatsopleiding zich onderscheidt van de HBO5-opleiding en de nieuwe opleiding, zoals beschreven in het dossier, in de praktijk te implementeren. Daarbij kan de opleiding steunen op betrokken docenten en werkveldpartners.

Het systeem van toetsing zit goed in elkaar en is gebaseerd op een expliciete visie van toetsen als leren. Er is evenwichtige aandacht voor theorie en praktijk. De mix van toetsvormen zorgt voor een objectieve beoordeling. In het digitale portfolio dat studenten opbouwen, laten ze hun ontwikkeling zien. Het werkveld wordt betrokken bij de uitwerking van indicatoren om de studenten op de werkplek te beoordelen.

De kwaliteitszorg van de graduaatsopleiding is ingebed in de bestaande kwaliteitszorgcultuur en volgt de systematiek van Thomas More. Studenten, docenten en externe stakeholders zijn actief betrokken.

De commissie die de aanvraag van het samenwerkingsverband Track 5 Kempen voor de opleiding graduaat in het maatschappelijk werk heeft beoordeeld, brengt een positief advies uit aan de NVAO. Zij baseert haar oordeel op het informatiedossier en het toelichtend gesprek.

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de nieuwe opleiding, formuleert de commissie de volgende aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het huidige oordeel over de potentiële kwaliteit van de opleiding.

De commissie beveelt de opleiding aan:

- Ga samen met de docenten aan het werk om het dossier te vertalen naar de werkelijkheid van de opleiding en benut hierbij de expertise van de Dienst Onderwijs.
- Zorg daarbij voor een goede uitwerking en inpassing van de theoretische leerlijn.
- Zorg voor goede voorlichting over het profiel en de opzet van de opleiding, zonder jargon, aan potentiële en reeds aanwezige studenten.

Den Haag, 23 april 2019

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding voor de opleiding
graduaat in het maatschappelijk werk van het samenwerkingsverband Track 5 Kempen,

Eric Halsberghe
(voorzitter)

Marianne van der Weiden
(secretaris)

2 Rapportage van de bevindingen en overwegingen

2.1 Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau

Het beoogd eindniveau weerspiegelt qua niveau, oriëntatie en inhoud de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Bevindingen

De doelstellingen van de graduaatsopleiding in het maatschappelijk werk zijn gelijk aan de domeinspecifieke leerresultaten (zie bijlage 2). Deze zijn gebaseerd op en gelinkt aan de door de overheid vastgelegde beroepskwalificaties voor de maatschappelijk werker op niveau 5 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur. De NVAO heeft de domeinspecifieke leerresultaten van de nieuwe opleiding graduaat in het maatschappelijk werk gevalideerd op 18 februari 2019.

De afgestudeerden zullen direct inzetbare beroepsprofessionals zijn, met een adequate grondhouding, een praktijkrelevante kennisbasis en inzicht in maatschappelijke ontwikkelingen. In het gesprek werd aan de hand van voorbeelden toegelicht hoe de gegradueerden de brugfunctie zullen kunnen vervullen tussen cliënten, hun omgeving en de samenleving. In het gesprek werd ook het onderscheid tussen niveau 5 en 6 duidelijk verwoord, met de uitvoerende taken op niveau 5 en de leidinggevende en onderzoeksmatige taken op niveau 6. De opleiding ziet in de afgestudeerde een laagdrempelige medewerker, die in nauw contact met de client kan komen, vrijwilligers kan coachen en begeleiden en gemakkelijk bruggen kan leggen.

Thomas More heeft een adviesraad ingesteld, waarin het opleidingsteam en werkveldpartners het programma en de doelstellingen afstemmen. Op deze manier wil Thomas More het eindniveau en de match van de afgestudeerde met de arbeidsmarkt garanderen. De Dienst Onderwijs van de hogeschool biedt de opleidingsverantwoordelijke ondersteuning bij de borging van het eindniveau. De adviesraad is bij de voorbereiding van de nieuwe opleiding betrokken geweest en zal op korte termijn nieuw samengesteld en uitgebreid worden om mee te denken over de concrete uitwerking van de opleiding.

De opleiding richt zich zowel op generatiestudenten als op werkenden, voortbouwend op de ervaringen die het samenwerkingsverband in Geel heeft met de combinatie van voltijd- en deeltijdopleiding. De komende tijd verwacht de opleiding een grotere instroom uit het secundair onderwijs, omdat de praktijkgerichte aanpak hen aanspreekt.

Overwegingen

De commissie heeft uit het dossier en het gesprek een beeld gekregen van de eigenheid van de nieuwe opleiding. De op te leiden maatschappelijk werkers zullen direct inzetbaar zijn in de beroepspraktijk. De opleiding onderscheidt zich voldoende van de professionele bachelor. De contacten met het werkveld, zowel in de adviesraad als met organisaties die stageplaatsen aanboden in de HBO5-opleiding en participeerden in jury's, zullen worden benut om de opleiding verder vorm te geven.

Oordeel: voldoende

2.2 Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving maakt het voor studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

De opleiding maakt aan de hand van een schematisch programmaoverzicht inzichtelijk hoe het onderwijs zal worden ingevuld. De opleiding is opgebouwd aan de hand van vier horizontale leerlijnen en vier verticale thema's. De horizontale leerlijnen zijn een integrale theoretische leerlijn, twee praktijkleerlijnen (sociaal-agogische vaardigheden en professioneel handelen) waarin studenten beroepstaken en -vaardigheden uitvoeren binnen de hogeschool, en een integrale praktijkleerlijn waarin studenten op een (gesimuleerde) werkplek de geleerde beroepstaken en -vaardigheden in reële en meer complexe situaties leren uitvoeren. De vier verticale thema's zijn gekoppeld aan de vier semesters: (1) inleiding tot het maatschappelijk werk, (2) mens en maatschappij, (3) hulpverlening en (4) maatschappelijk werk in de praktijk. Gedurende de opleiding worden de opdrachten complexer en ontwikkelt de student zich van een basis- naar een verdiepend niveau.

De integrale praktijkleerlijn begint in het eerste semester met een kennismaking met de sector, gevolgd in het tweede semester door een initiatie op de werkplek. In deze fase staan verkenning en kennismaking centraal. In het derde en vierde semester werken de studenten langere aaneengesloten periodes op een werkplek naar keuze onder begeleiding van de opleidingsbegeleider en de bedrijfsmentor. In de laatste praktijkperiode werken ze aan een afstudeeropdracht waarin ze aantonen over de nodige competenties te beschikken om de stap naar het werkveld te maken. In totaal besteden de studenten 46 studiepunten aan werkpleklernen.

De integrale theoretische leerlijn biedt de studenten de referentiekaders om de praktijk beter te begrijpen. De opleiding biedt *just-in-time* kennis, gekoppeld aan concrete beroepstaken. Om de verbinding tussen theorie en praktijk te leggen, zet de opleiding diverse geïntegreerde werkvormen in, zoals casusonderwijs, projecten, praktijklessen, simulaties en rollenspelen. In het gesprek lichtten de opleidingsverantwoordelijken toe dat casusopdrachten uit de werkpraktijk van docenten en studenten komen, en daardoor de authentieke beroepspraktijk weergeven. Hier heeft men ervaring mee in de bestaande HBO5-opleiding. Er zijn richtlijnen voor het opstellen van goede casusopdrachten.

Naast het voltijdse programma biedt de opleiding een deeltijds traject aan, dat bestaat uit dezelfde opleidingsonderdelen, maar gespreid over zes semesters. Hierdoor wordt de combinatie van leren, werken en een gezin meer haalbaar. Voor de deeltijdse groep, die naar verwachting een grotere mate van zelfstandigheid aan de dag zal leggen, zet de opleiding in op *blended learning*, *flipped classroom* en vraaggestuurde contactmomenten. Studenten met werkervaring in de sector kunnen EVC's aanvragen op het niveau van de opleidingsonderdelen. Hiervoor is een procedure opgenomen in het Onderwijs- en examenreglement.

Als didactisch uitgangspunt hanteert de opleiding het viercomponenteninstructiemodel (4C/ID) van Merriënboer, uitgaande van reële, authentieke beroepstaken. Studenten oefenen de taken in hun geheel, met ondersteunende informatie (waaronder *just-in-time* kennis) en zo nodig oefening van specifieke deeltaken. Omdat docenten nog niet vertrouwd zijn met het 4C/ID-model, zullen in de zomer workshops over lesgeven in dit model worden georganiseerd. In de ECTS-fiches zal voor de studenten duidelijk beschreven worden wat er in een vak gedaan en geleerd gaat worden. Er zijn ontwerpteams van docenten ingesteld per opleidingsonderdeel om concrete leertaken uit te werken en te bepalen welke *just-in-time* kennis daarbij nodig is. Deze ontwerpteams zijn een eerste keer bij elkaar geweest. In een tweede bijeenkomst zal feedback gegeven worden op wat ontwikkeld is. De ontwerpteams worden ondersteund door de Dienst Onderwijs.

Het werkplekleren wordt opgebouwd volgens de methode van *cognitive apprenticeship*, begeleid door de bedrijfsmentor die een expert binnen het werkveld is. In het informatiedossier heeft de opleiding deze methode toegelicht. De opleiding beschikt over een netwerk van werkveldpartners die in de HBO5-opleiding stageplaatsen bieden en die bereid zijn het werkplekleren in de graduaatsopleiding mogelijk te maken. Uit het gesprek bleek dat voor het werkveld het onderscheid tussen stage en werkplekleren nog diffuus is. De opleiding heeft zich voorgenomen het onderscheid de komende tijd meer te expliciteren en mentoren bewust te maken van hun rol in het mentale model van *cognitive apprenticeship*. Hiervoor zullen workshops worden georganiseerd en *tips and tricks* worden gedeeld op de website en mogelijk in een boekje. Samen met het werkveld zal de opleiding een rubric uitwerken op basis van de beroepskwalificaties. De opleiding verwacht dat het opstellen van deze concrete gedragsindicatoren de begeleiding voor mentor en voor student gemakkelijker en transparanter zal maken. De rubric zal ook gebruikt worden bij de beoordeling van EVC-aanvragen. De commissie kreeg tijdens het gesprek een eerste versie van de rubric uitgereikt. De vervolgstap is om dit als gesprekbasis te benutten met een brede vertegenwoordiging van het werkveld. Afronding van dit traject is voorzien vóór zomer 2019.

De opleiding zal worden verzorgd door docenten vanuit de om te vormen HBO5-opleiding Maatschappelijk werk van CVO HIK en de bacheloropleiding Sociaal werk van Thomas More. Het informatiedossier geeft een overzicht van de kwalificaties en ervaring van deze 22 docenten.

Voorafgaand aan de opleiding krijgen kandidaat-studenten informatie op studie-informatiedagen (SID-Ins), de website en de CLB's. Aan de start van de opleiding wordt een kick-off week voorzien om studenten te laten kennismaken met elkaar en de opleiding. Tijdens de opleiding heeft elke student een vaste begeleider die de student coacht in de professionele ontwikkeling en studievoortgang. Studenten werken samen in kleine leergroepen, zodat de begeleiders goed zicht hebben op individuele studenten. Op de werkplek worden studenten begeleid door een bedrijfsmentor, die directe feedback geeft en regelmatig een coachingsgesprek met de student houdt. De begeleider bezoekt elke student een aantal malen op de werkplek. De digitale leeromgeving maakt ook online opvolging mogelijk. Thomas More biedt zo nodig extra ondersteuning op maat en heeft daarvoor een zorgcoördinator in dienst die de benodigde ondersteuning, faciliteiten en/of hulpmiddelen kan organiseren. Doorverwijzing naar een gespecialiseerde begeleider is mogelijk.

De campussen in Geel, Turnhout en Lier zijn alle goed bereikbaar en beschikken over adequate voorzieningen zoals ICT- en multifunctionele projectlokalen en het leercentrum Hive. De opleiding zal in 2019 starten in Geel en vanaf 2020 in Lier.

Overwegingen

De commissie ziet in het dossier dat het programma een consistente opbouw heeft, gestructureerd in duidelijke leerlijnen en thema's, met een graduele groei aan de hand van beroepstaken en een sterke verwevenheid van praktijk en theorie. De opleiding werkt vanuit een consistente didactische visie (4C/ID en *cognitive apprenticeship*) en een helder concept van werkplekleren. Werkplekleren begint al bij de start van de opleiding en de omvang voldoet aan de vastgestelde norm van minimaal 1/3 van het aantal studiepunten. De opleiding heeft kwaliteitscriteria geformuleerd voor de werkplek en zorgt voor vorming en begeleiding van de werkplekmentoren.

Tijdens het gesprek kreeg de commissie de indruk dat de docenten de graduaatsopleiding vooral zien als voortzetting van de bestaande HBO5-opleiding, waar ze – met recht – trots op zijn, maar wat enigszins op gespannen voet staat met hoe de graduaatsopleiding in het dossier beschreven staat. Vooral de integratie van de theoretische leerlijn op basis van de principes van het 4C/ID-model lijkt nog onvoldoende uitgewerkt.

Er zijn goede relaties met het werkveld, gebaseerd op de stage- en jurycontacten van de HBO5-opleiding, maar de gesprekken over de omvorming naar de graduaatsopleiding en wat dat betekent voor het werkplekleren (in plaats van stages) zijn nog maar nauwelijks begonnen. De commissie adviseert snel concreet aan de slag te gaan met de vertaling van het dossier naar de werkelijkheid van de opleiding en hierbij de expertise van de Dienst Onderwijs te benutten. Gezien de betrokken houding van de docenten en de al geplande workshops heeft de commissie er vertrouwen in dat de implementatie tijdig klaar zal zijn.

De commissie adviseert in de studievoorzichting het profiel van de graduaatsopleiding te concretiseren, zonder jargon, zodat potentiële studenten goede informatie krijgen. Ook vindt de commissie het belangrijk de eigen studenten goed voor te lichten over de inhoud van de opleiding en de wijze van toetsing.

Oordeel: voldoende

2.3 Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering, waardoor zij nagaat of de beoogde leerresultaten worden bereikt.

Bevindingen

Het toetsbeleid van Thomas More is gebaseerd op het principe van *constructive alignment*, waarbij de te behalen leerresultaten de inrichting van het onderwijs en de vormen van toetsing bepalen. De opleiding gaat uit van toetsing als onderdeel van het leren en begeleiden (*assessment as learning*) en legt daarom de nadruk op regelmatige feedback en meerdere meetmomenten. In het gesprek lichtten de docenten toe dat ze gewend zijn studenten snel feedback te geven, bijvoorbeeld in coachingsgesprekken tijdens de stage. De opleidingscoördinator meldde dat het de bedoeling is het digitale leerplatform meer te benutten om snel feedback en bijsturing te bieden.

In het informatiedossier verschaft een matrix inzicht in de verschillende toetsvormen die gehanteerd worden. Het overzicht maakt duidelijk dat veel belang wordt gehecht aan de integratie van theorie en praktijk: in vrijwel alle opleidingsonderdelen gaat het om een combinatie van een kennis- en/of vaardigheidstoets met een casustoets of een projectopdracht. Casustoetsen zijn gebaseerd op authentieke situaties. Projectopdrachten zijn vragen van een bedrijf, organisatie of instelling, waar studenten individueel of groepsgewijs aan werken. In de afsluitende afstudeeropdracht voeren de studenten een complexe opdracht uit op hun werkplek, waarin ze laten zien dat ze over de generieke en beroepsgerichte kwalificaties van een beginnend professional beschikken. Ze presenteren en verdedigen hun project voor een jury.

De beoordeling van het werkplekleren vindt plaats aan de hand van een rubric, die samen met het werkveld verder zal worden ontwikkeld. De rubric bestaat uit een aantal beroepstaken, die gezamenlijk alle domeinspecifieke leerresultaten omvatten. Per taak zijn gedragsindicatoren geformuleerd die passen bij een onvoldoende, voldoende of goede taakuitvoering. De rubric is nog in ontwikkeling, en zal voor verschillende fasen van de opleiding worden uitgewerkt. De cesuur zal daarbij gaandeweg verhoogd worden.

Gedurende de opleiding houden de studenten een elektronisch portfolio bij. Per thema (semester) verzamelen de studenten hierin hun leerresultaten, beroepsproducten, bewijsmateriaal van hun leerprocessen, feedback van docenten, begeleiders en medestudenten op de behaalde resultaten, en een reflectie op het eigen functioneren inclusief de wijze waarop ze feedback hebben benut. De docenten bereiden de studenten voor op het samenstellen van het portfolio. In leergroepen kunnen de studenten hun portfolio met elkaar bespreken en elkaar feedback geven.

Aan het eind van de opleiding mondt het portfolio uit in een sollicitatieportfolio dat summatief geëvalueerd wordt door een jury van docenten en vertegenwoordigers uit het werkveld.

Overwegingen

De commissie is van mening dat het systeem van toetsing goed in elkaar zit. De toetsing is gebaseerd op een expliciete visie van toetsen als leren. De afstemming tussen leerdoelen, leeromgeving en evaluatie leidt tot een geïntegreerd geheel. Er is evenwichtige aandacht voor theorie en praktijk, zoals blijkt uit de toetsmatrix. De mix van toetsvormen zorgt voor een objectiever resultaat en doordat de studenten elk semester getoetst worden en aan hun portfolio werken, weten ze steeds hoever ze staan in hun professionele ontwikkeling. De gezamenlijke uitwerking van de rubric door opleiding en werkveld zal leiden tot concrete indicatoren met een oplopende cesuur in de loop van de opleiding, en kan zo zorgen voor een valide en betrouwbare beoordeling van de ontwikkeling van de studenten.

Oordeel: voldoende

2.4 Generieke kwaliteitswaarborg 4: opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg

De opzet en de organisatie van de interne kwaliteitszorg is gericht op een systematische borging en verbetering van de opleiding waar de relevante stakeholders bij betrokken worden.

Bevindingen

De kwaliteitszorg van Thomas More berust op vier pijlers. In de eerste plaats wordt uitgegaan van een kwaliteitscultuur waarbij opleidingsteams eigenaar van en eindverantwoordelijke zijn voor de kwaliteit van hun opleidingen. Zogenoemde 'onderwijsankers' van de Dienst Onderwijs ondersteunen hen daarbij. In de tweede plaats gaat de hogeschool uit van de groeispiraal als kwaliteitsconcept. De elementen daarin zijn actie, feedback en reflectie, gevolgd door nieuwe actie. Een open feedbackcultuur is een essentieel onderdeel van de groeispiraal. In de derde plaats gebruikt Thomas More een dashboard om alle beschikbare gegevens te ontsluiten, niet alleen voor kwaliteitscontrole maar ook als startpunt van reflectie over mogelijke verbeteringen. Het dashboard bevat onderwijsindicatoren die met instroom, doorstroom en uitstroom te maken hebben, en perceptiemetingen die de tevredenheid van studenten, medewerkers en stakeholders in kaart brengen. Deze gegevens worden besproken met studenten in platformen en focusgroepen, en met het werkveld in een adviesraad. Opleidingen gaan binnen het concept Partners in Education structurele samenwerkingen aan met relevante bedrijven en organisaties, waardoor het onderwijsaanbod voortdurend geactualiseerd en verbeterd kan worden. Tot slot beoordeelt Thomas More alle opleidingen in eigen regie in cycli van maximaal zes jaar. Hiertoe zet de hogeschool de Onderwijs Spiegel in, waarin een panel (bestaande uit een externe voorzitter, een externe onderwijskundige, een werkveldvertegenwoordiger, een student en een interne onderwijskundige) de opleiding bezoekt en op basis van de *appreciative inquiry*-methode onderzoekt of de opleiding aansluit bij het beoogde niveau van de Vlaamse kwalificatiestructuur, de beoogde leerresultaten realiseert en een kwaliteitscultuur laat zien. Op basis van het eindverslag van dit panelbezoek stelt de opleiding samen met de directie en de unitmanager een passend natraject op, gericht op remediëring en vernieuwing.

In het gesprek lichtten de deelnemers toe hoe de graduaatsopleiding binnen dit hogeschoolsysteem een eigen plek zal krijgen. Alle graduaatsopleidingen vormen samen een eigen unit met een specifiek profiel, onderscheiden van de bacheloropleidingen. In deze unit wordt overlegd over de aanpassing van onderwijskundige principes, zoals het 4C/ID-model om goed aan te sluiten op de graduaatsopleidingen. De graduaatsopleidingen vinden het belangrijk om de geringe afstand tussen docenten en studenten, zoals die bestaat in de CVO-opleidingen, te bewaken.

De unit heeft een kwaliteitswerkgroep, die elke zes weken bij elkaar komt. De opleiding kijkt met vertrouwen uit naar de nieuwe situatie en verwacht dat er goede ondersteuning vanuit de hogeschool zal zijn, terwijl ze tot nu toe vooral gewend zijn alles zelf te doen.

Aanvullend vermeldden de gesprekspartners een aantal concrete wijzen waarop momenteel in de HBO5-opleiding de kwaliteit wordt geborgd. Er is een studentenraad, waarmee onderwijsthema's worden besproken, zoals bijvoorbeeld de spreiding van activiteiten of de verhouding tussen theorie en praktijk. Voorgestelde wijzigingen worden vooraf aan de studentenraad voorgelegd om hun mening te peilen. Studenten doen regelmatig voorstellen voor bijvoorbeeld een werkbezoek of leveren materiaal voor nieuwe casusopdrachten. Studenten geven feedback op het onderwijs in de digitale evaluaties aan het eind van het jaar en bij de evaluatie van stages geven zowel stagebedrijf als student feedback over mogelijke verbeteringen. Er is een afdelingsvergadering waarin docenten hun inbreng kunnen leveren.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de kwaliteitszorg van de graduaatsopleiding is ingebed in een stevige kwaliteitszorgcultuur. De systematiek van Thomas More zal ingezet worden, gebaseerd op een data-analyse van het dashboard en externe toetsing met de Onderwijs Spiegel, en sluit aan op het kwaliteitsbewustzijn en de feedbackcultuur in de bestaande opleiding. Studenten en docenten worden actief in de opleiding betrokken bij evaluatie en ontwikkeling. Het werkveld kan inbreng leveren via de werkveldadviesraad. De commissie is daarom van oordeel dat de interne kwaliteitszorg gericht is op een systematische borging en verbetering van de opleiding en dat de relevante stakeholders daar bij betrokken worden. De commissie moedigt de opleiding aan de werkveldpartners blijvend op duurzame wijze te betrekken. De commissie pleit ook voor het behoud van de intensieve contacten tussen docenten en studenten en voor een structurele aanpak van de studentenparticipatie.

Oordeel: voldoende

2.5 Eindoordeel

De commissie beoordeelt elk van de generieke kwaliteitswaarborgen als voldoende en bijgevolg is ook het eindoordeel voor de opleiding graduaat in het maatschappelijk werk voldoende.

De opleiding heeft een helder profiel gekozen met een herkenbare praktische insteek. Het verschil tussen niveau 5 en 6 is duidelijk verwoord. De opleiding heeft nauwe banden met het werkveld en heeft daarvoor een werkveldadviesraad ingesteld.

De opleiding is gestructureerd in leerlijnen en thema's. Aan de opleiding liggen een consistente didactische visie en een helder concept van werkplekleren ten grondslag. De omvang van het werkplekleren voldoet aan de vastgestelde minimale norm. De commissie adviseert snel concreet aan de slag te gaan met de vertaling van het dossier naar de werkelijkheid van de opleiding.

Het systeem van toetsing is gebaseerd op een expliciete visie van toetsen als leren. De afstemming tussen leerdoelen, leeromgeving en evaluatie leidt tot een geïntegreerd geheel. Er is evenwichtige aandacht voor theorie en praktijk. Opleiding en werkveld gaan samenwerken bij de uitwerking van gedragsindicatoren om de ontwikkeling van de studenten in de beroepspraktijk te kunnen beoordelen.

De kwaliteitszorg van de graduaatsopleiding is ingebed in het goed uitgewerkte kwaliteitszorgsysteem van Thomas More en wordt gekenmerkt door een open feedbackcultuur. Dat biedt het vertrouwen dat de opleiding systematisch zal (blijven) werken aan verbetering.

3 Beoordelingsproces

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het “Kader Toets Nieuwe HBO5-Opleiding (omvorming)”, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 28 april 2017.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Voorafgaand aan het vooroverleg heeft elk commissielid de eerste indrukken opgemaakt en werden prioritaire vragen opgesteld.

Tijdens een vooroverleg op 27 maart 2019 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens het toelichtend gesprek voorbereid.

Het toelichtend gesprek vond plaats op een opleidingsonafhankelijke locatie te Brussel op 27 maart 2019 om 15.00 uur. De onderstaande gesprekspartners namen hieraan deel:

- **Tony Bastijns;**
- **Carine Vandersmissen;**
- **Lize Vandereycken;**
- **Christien Broeckmans;**
- **Kirsten Vandermeulen;**
- **Riko van Dijk;**
- **Michelle Lambrechts.**

Tijdens dit gesprek zijn de vraagpunten van de commissie aan de orde gesteld.

Tijdens een besloten nabespreking, aansluitend aan het toelichtend gesprek op 27 maart 2019, heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en vertaald naar een oordeel op de vier generieke kwaliteitswaarborgen en een eindoordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen.

Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport dat naar alle commissieleden werd verstuurd. De feedback van de commissieleden is verwerkt. Het door de voorzitter vastgestelde adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 23 april 2019.

4 Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 2 weer.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
3. Te realiseren eindniveau	Voldoende
4. Opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding

Partner samenwerkingsverband	Thomas More Kempen VZW
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Kleinhoefstraat 4, B-2440 GEEL +32 14 56 23 10 info@thomasmore.be www.thomasmore.be
Naam, functie contactpersoon	Carine Vandersmissen, Opleidingscoördinator maatschappelijk werk
Partner samenwerkingsverband	CVO Hoger Instituut der Kempen
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Kleinhoefstraat 4, B-2440 GEEL + 32 14 56 23 22 www.hik.be
Status instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam opleiding (graad, kwalificatie)	Graduaat in het maatschappelijk werk
Afstudeerrichtingen	-
Niveau en oriëntatie	Hoger beroepsonderwijs niveau 5 (HBO5)
(Bijkomende) titel	Gegradueerde in het maatschappelijk werk
(Delen van) studiegebied(en)	Sociaal-agogisch werk
ISCED benaming van het studiegebied	09 Health and welfare
Onderwijstaal	Nederlands
De vestigingen waar de opleiding wordt aangeboden	<ul style="list-style-type: none"> • Geel • Lier • Turnhout
Studieomvang (in studiepunten)	120
Nieuwe opleiding voor Vlaanderen	Ja, HBO5 omvorming
HBO5-opleiding van waaruit wordt omgevormd tot de nieuwe opleiding	Maatschappelijk werk
Aansluitingsmogelijkheden en mogelijke vervolgopleidingen	<ul style="list-style-type: none"> • PBA in de toegepaste psychologie – afstudeerrichtingen klinische psychologie / schoolpsychologie en pedagogische psychologie

- PBA in het sociaal werk – afstudeerrichting maatschappelijk werk
- PBA in het sociaal werk – afstudeerrichtingen personeelswerk – sociaal cultureel werk – maatschappelijke advisering

Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)

1. De gegradueerde stelt de cliënt centraal, bevordert empowerment, emancipatie en sociale cohesie, uitgaande van de mensenrechten en met respect voor gelijkwaardigheid en diversiteit.
2. De gegradueerde handelt bewust binnen een beroepsethisch en wettelijk kader.
3. De gegradueerde legt professioneel, respectvol en empathisch contact met de cliënt, het cliëntstelsel en andere relevant actoren.
4. De gegradueerde stimuleert de cliënt en het cliëntstelsel tot interactie met de omgeving.
5. De gegradueerde neemt een brugfunctie op tussen de cliënt, het cliëntstelsel en maatschappelijke voorzieningen.
6. De gegradueerde communiceert zowel schriftelijk als mondeling in begrijpelijke en correcte taal, hanteert adequaat diverse communicatie- en interactievormen en zorgt voor de administratieve opvolging.
7. De gegradueerde bevordert en ondersteunt de zelfredzaamheid van de cliënt en het cliëntstelsel door een beroep te doen op hun krachten en hun sociaal netwerk, en onderneemt doelgerichte acties in overleg met het team en met andere actoren.
8. In nieuwe en complexe contexten informeert en adviseert de gegradueerde de cliënt en het cliëntstelsel bij hun hulpvragen en noden.
9. De gegradueerde begeleidt de cliënt en het cliëntstelsel door het hulpverleningstraject heen en handelt daarbij op een methodische, agogisch verantwoorde wijze.
10. De gegradueerde begeleidt interactieprocessen tussen cliënten en cliëntgroepen en draagt bij aan opleidingsacties.
11. De gegradueerde stimuleert de cliënt en het cliëntstelsel tot actieve participatie aan de samenleving.
12. De gegradueerde volgt maatschappelijke ontwikkelingen en signaleert drempels en knelpunten in de eigen werking en/of in de samenwerking met andere actoren.
13. De gegradueerde plant en organiseert de eigen activiteiten en werkt actief en constructief samen in multidisciplinair verband met alle relevante actoren.
14. De gegradueerde ontwikkelt zijn professioneel handelen permanent op basis van (zelf)reflectie en deskundigheidsontwikkeling.

Datum validatie: 18 februari 2019

Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie

De beoordeling is gebeurd door een visitatiecommissie aangesteld door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

Eric Halsberghe (*voorzitter*) is master Economische Wetenschappen. Hij startte als wetenschappelijk onderzoeker aan de Universiteit Gent. Nadien was hij docent in het economisch en technisch hoger onderwijs. Als medewerker in het VVKHO (Vlaams Verbond van Katholieke Hogescholen) begeleidde hij hogescholen op het vlak van fusie, professionalisering, curriculumontwikkeling, kwaliteitszorg en onderwijsinnovatie. Bij de fusie van de hogescholen in Vlaanderen werd hij algemeen directeur van KATHO (Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen). Hij was ook bestuurder in VLHORA (Vlaamse Hogescholenraad) en VLUHR (Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad). In de Associatie KULeuven was hij bestuurder-secretaris en voorzitter van de Associatieraad Onderwijs. Voor de NVAO was hij commissielid en voorzitter van instellingsaudits en toetsen nieuwe opleidingen.

Dirk Kerckhoven (*commissielid*) is directeur van het technisch instituut Don Bosco (campus Brussel, Nederlandstalige afdeling). Het technisch instituut Don Bosco, gevestigd te Sint-Pieters-Woluwe, is een nijverheidstechnische school voor zowel technisch als beroepsonderwijs met zowel een Franstalige als een Nederlandstalige afdeling. Hij is actief op het vlak van onderwijsbeleid en –innovatie. Voorheen was hij verbonden aan de Karel de Grote-Hogeschool waar hij o.m. actief was als docent, coördinator van het initiële onderwijs op maat-project en opleidingshoofd (lerarenopleiding). Hij was o.m. lid van verschillende adviescommissies m.b.t. de omvorming van de HBO5-opleidingen. Momenteel bereidt hij de implementatie voor van flexibele trajecten in het secundair onderwijs, met het oog op het realiseren van zowel model- als persoonlijke (deel)trajecten. Waarbij de bijzondere focus ligt op het ontwikkelen van o.m. duale trajecten naast de bestaande trajecten leren en werken.

Harlinde Exelmans (*commissielid*) is adjunct-algemeen directeur en directeur zorgbeleid bij vzw Familiehulp, thuiszorgorganisatie in Vlaanderen en Brussel. Sinds 2004 maakt zij deel uit van het directiecomité van vzw Familiehulp. Zij startte haar loopbaan als projectmedewerker in de sector personen met een handicap maar bouwde haar loopbaan sinds 1999 uit in meerdere directiefuncties binnen vzw Familiehulp. Zij is lid van diverse overleg- en stuurgroepen in het kader van Zorggezind, het hervormingstraject van de eerstelijns en lopende onderzoeken bij SWVG. Zij volgt de ontwikkelingen in verschillende domeinen van nabij op: thuiszorg, eerstelijnszorg, sociaal werk, ouderenzorg, personen met een handicap, kinderopvang, Vlaamse sociale bescherming.

Isabelle Goossens (*student-commissielid*) volgt naast haar werk als lijnpiloot een combinatie van dag- en avondopleiding HBO5 bouwkundig tekenen bij IVO Brugge.

De commissie werd bijgestaan door:

- **Lieve Desplenter**, adviseur kwaliteitscultuur hoger onderwijs, procescoördinator.
- **Marianne van der Weiden**, extern secretaris.

Alle commissieleden, de procescoördinator en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend waarmee zij tevens instemmen met de NVAO gedragscode.

Het toelichtend gesprek heeft plaatsgevonden in afwezigheid van het student-lid. Ze heeft wel haar eerste indrukken ingebracht, maar kon helaas voor het gesprek niet meer worden vervangen. Haar punten zijn ingebracht door de andere commissieleden.

Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding

- Informatiedossier TNO HBO5 omvorming graduaat in het maatschappelijk werk – Track 5 Kempen

Verplichte bijlagen bij het informatiedossier

- Domeinspecifieke leerresultaten
- Opleidingspecifieke leerresultaten (gelijk aan de domeinspecifieke leerresultaten)
- Schematisch programmaoverzicht voltijdse en deeltijdse traject
- ECTS-fiches van de eerste 60 studiepunten
- Verklaring op eer dat de nodige middelen en personeel worden voorzien
- Overzicht van de contacten met het werkveld
- Onderwijs- en examenreglement
- EVC-EVK (opgenomen in het Onderwijs- en examenreglement)
- Lijst van gekende aanvullingstrajecten
- Rapport van de Commissie Hoger Onderwijs

Documenten beschikbaar gesteld tijdens het toelichtend gesprek

- Uitwerking van domeinspecifieke leerresultaten in beroepstaken met rubrics

Bijlage 5: Lijst met afkortingen

4C/ID	Four-Component Instructional Design
CLB	Centrum voor Leerlingenbegeleiding
CVO HIK	Centrum voor Volwassenenonderwijs Hoger Instituut der Kempen
DLR	Domeinspecifieke Leerresultaten
EVC	Eerder verworven competentie
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
SID-IN	Studie-informatiedagen

